

Evidențe tehnice și operațiuni contabile specifice cooperativelor agricole - Partea I -

Ec. Paul C. ȘCHIOPU

Teleorman

Abstract

Considering that, as regards the fast-growing agricultural cooperative sector (currently, approximately 4,000 agricultural cooperatives are registered), there are neither operating rules, nor works guiding the co-operators in the economic activity, we consider that the article hereby may be extremely useful both for them and the professional accountants working in the field. From the point of view of setting up, organization and functioning, agricultural cooperatives have certain particularities that differentiate them from the other entities in the market economy, this also being the reason why we deemed it necessary to deal with the organisation and management of registers, as well as of some accounting operations, grouping them into specific operations and joint operations of all types of agricultural cooperatives.

Key terms: agricultural cooperative, cooperatist activity, special registers, account management, accounting records

Termeni-cheie: cooperativă agricolă, activitate cooperatistă, registre speciale, evidență tehnică, evidență contabilă

Clasificare JEL: M41, Q13

To cite this article: Paul C. Șchiopu, *Evidențe tehnice și operațiuni contabile specifice cooperativelor agricole (I)*, *CECCAR Business Review*, N° 2/2022, pp. 12-18, DOI: <http://dx.doi.org/10.37945/cbr.2022.02.02>

Cooperativele agricole se înființează în baza Legii cooperăției agricole nr. 566/2004, cu modificările și completările ulterioare. La art. 6 din lege sunt nominalizate domeniile și ramurile de activitate cooperatistă, fără a se limita diversitatea acestora, iar la art. 4 sunt redate tipurile de cooperative, respectiv de gradul 1, gradul 2 și gradul 3. Acestea se înființează prin asocierea ca membri cooperatori atât a persoanelor fizice, gospodăriilor țărănești, persoanelor fizice autorizate, întreprinderilor individuale, întreprinderilor familiale, cât și a persoanelor juridice – societăți cu răspundere limitată, societăți pe acțiuni etc., precum și a cooperativelor agricole între ele.

Din punctul de vedere al înființării, organizării și funcționării, cooperativele agricole prezintă anumite particularități care le deosebesc de celelalte entități din economia de piață, acesta fiind și motivul pentru care am considerat necesară tratarea organizării și conducerii registrelor, precum și a unor operațiuni contabile, grupându-le în operațiuni specifice și operațiuni comune tuturor tipurilor de cooperative agricole.

➔ Registrul special pentru evidența membrilor și a părților sociale

Registrul special pentru evidența membrilor și a părților sociale este caracteristic cooperativelor agricole, fiind prevăzut la art. 11 alin. (3) și art. 38 alin. (1) din Legea cooperăției agricole. Acesta reflectă particularitățile cooperativelor agricole față de celelalte entități din economia de piață.

Importanța registrului constă în faptul că furnizează informații privind:

- numele/denumirea membrilor cooperatori, datele de identificare ale acestora, data înscrierii în cooperativă, mișcările ulterioare intervenite, data ieșirii din cooperativă;
- structura acestora pe categorii – fondatori, acționari și asociați; numărul lor total la zi;
- capitalul social, în bani și în natură, subscris și vărsat la zi de către fiecare membru cooperativ și pe total cooperativă.

Datele din registru constituie baza întocmirii actelor adiționale și a hotărârilor care se depun la Oficiul Registrului Comerțului.

Registrul special se prezintă sub forma unui imprimat tipizat, comandat de cooperativă la tipografie, sau este ținut în format electronic. Acesta se numerează, sigilează și semnează de către cenzorii cooperativei aflați în mandat și se păstrează permanent la serviciul contabilitate, unde se și completează, sau de către persoana desemnată prin decizia consiliului de administrație al cooperativei.

Structura Registrului special pentru evidența membrilor și a părților sociale este următoarea:

✓ **Partea I** – se referă la evoluția/mișcarea **sintetică** a membrilor cooperatori și a părților sociale, fiind desfășurată în două anexe care corespund celor două categorii de membri, și anume:

- **Anexa 1 „Evoluția numărului membrilor cooperatori fondatori, a părților sociale și a capitalului social”.** În general, operațiunile efectuate în această anexă, care funcționează ca un centralizator, vor conduce la cunoașterea la o anumită dată a numărului total de membri **fondatori** existent în cooperativă, a capitalului social depus și a numărului de părți sociale pe total cooperativă aferent acestora. Operațiunile de intrare se fac prin însumarea la soldul precedent, iar cele de ieșire, prin scăderea, în roșu, din soldul precedent. Soldul capitalului social, exprimat valoric, trebuie să coincidă cu cel din evidența contabilă, înscris în contul 1012.1 „Capital social vărsat de membrii fondatori”.
- **Anexa 2 „Evoluția numărului membrilor cooperatori acționari, a părților sociale și a capitalului social”.** Anexa funcționează tot ca un centralizator, servind la cunoașterea la un moment dat a numărului total de membri **acționari** existent în cooperativă, a capitalului social depus și a numărului de părți sociale pe total cooperativă aferent acestora. Operațiunile de intrare se fac prin însumarea la soldul precedent, iar cele de ieșire, prin scăderea, în roșu, din soldul precedent. Soldul capitalului social, exprimat valoric, trebuie să coincidă cu cel din evidența contabilă, înscris în contul 1012.2 „Capital social vărsat de membrii acționari”.

✓ **Partea a II-a** – se referă la evidența **nominală/analitică** a membrilor cooperatori și a părților sociale, fiind desfășurată în două anexe care corespund celor două categorii de membri, și anume:

- **Anexa 3 „Evidența nominală a membrilor cooperatori fondatori, a evoluției părților sociale și a capitalului social”.** În coloanele acestei anexe se evidențiază, în ordine:
 - numele/denumirea membrului cooperativ;
 - locul și data nașterii/data înființării/codul de exploatație;

- adresa/sediul social;
- CNP/CUI;
- cetățenia;
- data înscrierii/retragerii din cooperativă;
- numărul și data actului înscrierii/retragerii din cooperativă;
- numărul părților sociale subscrise, separat în bani și în natură;
- numărul părților sociale vărsate, separat în bani și în natură;
- numărul părților sociale vărsate, în evoluție;
- valoarea părților sociale în evoluție;
- soldul numărului părților sociale;
- soldul capitalului social vărsat.

Pe fiecare pagină a registrului se evidențiază cel mult doi membri. Pe primul rând al partidei membrului cooperativ se completează datele referitoare la înscrierea sa în cooperativă, iar pe rândurile următoare se operează informații cu privire la:

- majorarea capitalului social;
- retragerea/micșorarea capitalului social;
- cesiunea de părți sociale;
- modificarea identității membrului cooperativ;
- excluderea din cooperativă;
- operațiunea de lichidare a cooperativei etc.

- **Anexa 4 „Evidența nominală a membrilor cooperativi acționari, a evoluției părților sociale și a capitalului social”.** Registrul are aceeași structură și funcțiune și se completează similar cu anexa 3.

Operațiunile de orice tip referitoare la mișcarea membrilor cooperativi, a părților sociale și a capitalului social se fac în anexele 3 și 4, după caz, dar simultan cu înscrierea și în anexele 1 și 2, după caz, întrucât acestea reprezintă sinteza primelor. Aceleași operațiuni se evidențiază și în contabilitatea cooperativei, în exercițiul financiar lunar în care s-au derulat.

- ✓ **Partea a III-a** – se referă la evidența membrilor asociați, în cadrul registrului special deschizându-se **anexa 5 „Evidența membrilor asociați”**, în care se înregistrează, pe coloane:

- numele/denumirea membrului asociat;
- adresa/sediul social/codul de exploatație;
- documentul care atestă înscrierea în cooperativă ca membru asociat;
- documentul care atestă încetarea calității de membru asociat.

Nu sunt necesare rezervări de rânduri.

Înscrierile de date în oricare dintre anexe se fac numai pe baza documentelor oficiale, care ulterior se arhivează în dosare speciale destinate evidenței și mișcării membrilor cooperativi, cu termen de păstrare permanent.

➔ **Modelul Registrului special pentru evidența membrilor și a părților sociale**

În continuare redăm conținutul grafic și modul practic de completare a datelor în Registrul special pentru evidența membrilor și a părților sociale.

■ **Anexa 1 „Evoluția numărului membrilor cooperatori fondatori, a părților sociale și a capitalului social”**

Nr. crt.	Nume și prenume	Document			Număr membri		Capital social		Număr părți sociale	
		Fel	Nr.	Data	Evoluție (+/-)	Sold număr	Evoluție (+/-)	Sold lei	Evoluție (+/-)	Sold număr
1.	Popa F. Ion	AC	1.160	13.02.2015	1	1	200	200	20	20
2.	Marin E. Gheorghe	AC	1.160	13.02.2015	1	2	200	400	20	40
3.	Toma I. Claudiu	AC	1.160	13.02.2015	1	3	200	600	20	60
4.	Voicu C. Tudor	AC	1.160	13.02.2015	1	4	200	800	20	80
5.	Stancu A. Ion	AC	1.160	13.02.2015	1	5	200	1.000	20	100
6.	Tudor C. Vasile	AC	1.160	13.02.2015	1	6	200	1.200	20	120
Operațiuni după fondarea cooperativei										
7.	Popa F. Ion (1)	Chitanță	16	20.01.2016	-	6	50	1.250	5	125
8.	Voicu C. Tudor (2)	OP	33	01.06.2017	-1	5	-200	1.050	-20	105
... Etc. ...										

Legendă: AC – actul constitutiv
(1) – A majorat capitalul inițial.
(2) – S-a retras din cooperativă.

■ **Anexa 2 „Evoluția numărului membrilor cooperatori acționari, a părților sociale și a capitalului social”**

Nr. crt.	Nume și prenume	Document			Număr membri		Capital social		Număr părți sociale	
		Fel	Nr.	Data	Evoluție (+/-)	Sold număr	Evoluție (+/-)	Sold lei	Evoluție (+/-)	Sold număr
1.	Tatu G. Vasile	HAGE	13	15.02.2016	1	1	200	200	20	20
2.	Marin F. Tudor	HAGE	13	15.02.2016	1	2	100	300	10	30
3.	Tudorache A. Ion	HAGE	13	15.02.2016	1	3	200	500	20	50
4.	Marinus O. Ion	HAGE	13	15.02.2016	1	4	200	700	20	70
... Etc. ...										

Presupunem că la data semnării actului adițional, care se depune la ORC, avem următoarele solduri:

25.	15	...	3.450	...	345
-----	-----	-----	-----	-----	-----	----	-----	-------	-----	-----

Legendă: HAGE – hotărârea adunării generale extraordinare

■ **Anexa 3 „Evidența nominală a membrilor cooperatori fondatori, a evoluției părților sociale și a capitalului social”**

Nr. crt.	Numele și prenumele/ Denumirea	Locul și data nașterii/ Data înființării	Domiciliul/ Sediul social	CNP/J/CUI	Cetățenia
0	1	2	3	4	5
1.	Popa F. Ion	Ulmeni/11.08.1948 RO 1349350219	Ulmeni/TR	1480811340038	Română
-	Majorarea capitalului social				

Nr. crt.	Numele și prenumele/ Denumirea	Locul și data nașterii/ Data înființării	Domiciliul/ Sediul social	CNP/J/CUI	Cetățenia
0	1	2	3	4	5
-	Retragerea capitalului social				
-	Cesiunea capitalului social				
-	Excluderea din cooperativă				
-	Schimbarea identității				
-	Lichidarea cooperativei etc.				
2.	Marin E. Gheorghe	Ulmeni/16.09.1959	Ulmeni/TR	1590916341003	Română
-	Majorarea capitalului social				
-	Retragerea capitalului social				
-	Cesiunea capitalului social				
-	Excluderea din cooperativă				
... Etc. ...					

- continuare anexa 3 -

Data		Actul		Număr părți sociale				Total părți sociale	
Înscrierii	Retragerii	La înscriere	La retragere	Subscrise		Vărsate		Evoluție număr (+/-)	Evoluție valoare (lei) (+/-)
6	7	8	9	În bani (lei)	În natură	În bani (lei)	În natură	14	15
13.02.2015		AC 1.160		20		20		20	200
-		Chitanța 16/20.01.2017		5		5		5	50
-									
-									
(2)		AC 1.160		20		20		20	200
-									
-									
... Etc. ...									

Legendă: AC – actul constitutiv

Chitanța – documentul cu care s-a încasat majorarea de capital

- continuare anexa 3 -

SOLD	
Părți sociale (număr)	Capital social (lei)
16	17
20	200
25	250
.....
.....
(2)	20
.....
.....
... Etc. ...	

■ **Anexa 4 „Evidența nominală a membrilor cooperatori acționari, a evoluției părților sociale și a capitalului social”**

Nr. crt.	Numele și prenumele/ Denumirea	Locul și data nașterii/ Data înființării	Domiciliul/ Sediul social	CNP/I/CUI	Cetățenia
0	1	2	3	4	5
1.	Tatu G. Vasile	Ulmeni/13.03.1980 RO 1508523581	Ulmeni/TR	1800313340038	Română
-					
2.	SC Gloria SRL	Ulmeni/15.03.2008 RO 1584237190	Ulmeni/TR	J34/66/328 CUI 3342890	
-					
-					
... Etc. ...					

- continuare anexa 4 -

Data		Actul		Număr părți sociale				Total părți sociale	
Înscrierii	Retragerii	La înscriere	La retragere	Subscrise		Vărsate		Evoluție număr (+/-)	Evoluție valoare (lei) (+/-)
6	7	8	9	În bani (lei)	În natură	În bani (lei)	În natură	14	15
15.02.2016		HAGE 13		20		20		20	200
-									
15.02.2016		HAGE 13		10		10		10	100
-									
-									
... Etc. ...									

Legendă: HAGE – hotărârea adunării generale extraordinare

- continuare anexa 4 -

SOLD	
Părți sociale (număr)	Capital social (lei)
16	17
20	200
.....
.....
10	100
.....
.....
... Etc. ...	

■ Anexa 5 „Evidența nominală a membrilor cooperatori asociați”

Nr. crt.	Numele și prenumele/ Denumirea	Adresa/ Sediul social	Document de înscriere	Document de încetare a calității de asociat
1.	Voicu C. Vasile	Ulmeni/TR	HAGE 6/01.05.2017	
2.	SC Gloria SRL	Ulmeni/TR	HAGE 12/01.09.2017	HAGE 33/01.10.2019
-				
-				
... Etc. ...				

Legendă: HAGE – hotărârea adunării generale extraordinare

Va urma...

Bibliografie

1. Șchiopu, C.P. (2021), *Metodologia generală a completării registrelor cooperativei agricole + Controlul/auditul cooperativei agricole.*
2. Șchiopu, C.P. (2021), *Regulamentele funcționării democratice a cooperativei agricole.*
3. Legea cooperăției agricole nr. 566/2004, publicată în Monitorul Oficial nr. 1.236/22.12.2004, cu modificările și completările ulterioare.
4. Ordinul ministrului finanțelor publice nr. 1.802/2014 pentru aprobarea Reglementărilor contabile privind situațiile financiare anuale individuale și situațiile financiare anuale consolidate, publicat în Monitorul Oficial nr. 963/30.12.2014, cu modificările și completările ulterioare.